

**UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA**

PLA 1993

ENSENYAMENT: CIÈNCIES EMPRESARIALS

ASSIGNATURA: Organització i Administració d'Empreses I (codi 3086)

PROFESSOR/A: Blanca Escardíbul i Ferrà / José Manuel Alonso Martínez

---

CRÈDITS: 9

TIPUS: Troncal

**CURS: 1r
ANUAL**

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

El curs Organització i Administració d'Empreses I que us presentem es una introducció a l'economia de l'empresa, pensant en l'empresa com a organització, enfocament modern i de gran preponderància internacional en l'actualitat.

La pràctica totalitat dels autors més importants en el camp de l'economia de l'empresa coincideixen en el fet que l'objectiu material d'aquesta és l'empresa considerada en un sentit ampli, i l'objecte formal la determinació de les lleis d'equilibri de l'empresa.

L'economia de l'empresa es una ciència social que utilitza tant els fonaments de l'anàlisi econòmic com els que sustenten l'estudi del "comportament administratiu", per explicar la naturalesa, estructura i comportament de l'objecte material, que no és un altre que l'empresa i, conseqüentment, l'empresari que la personalitza funcionalment, de manera que es conegui com assoleix el seu equilibri econòmic o la seva eficiència en el mercat en què desenvolupa les activitats econòmiques.

L'economia de l'empresa, per tant, és un sistema conceptual que estudia la realitat econòmica de les organitzacions que es defineixen com a empreses, i intenta explicar científicament les seves activitats i funcions, tant des de la perspectiva de la seva estructura interna i de les actituds dels elements que les componen, com des de l'òptica de les relacions que mantenen amb el seu entorn o amb els agents econòmics i socials que l'integren.

En l'actualitat, l'economia de l'empresa ha superat l'etapa dels enfocaments conceptuals vinculats a la "teoria de la firma", gràcies als nous enfocaments de la teoria de l'administració i de l'organització.

A la direcció general correspon, entre altres activitats, coordinar la tasca de totes les àrees funcionals perquè l'empresa assoleixi els seus objectius. Al mateix temps, les disciplines funcionals requereixen coneixements d'administració i gestió, així com de l'organització en què s'integren.

L'organització d'empreses s'ocupa dels problemes de direcció empresarial, aquesta recull, en part, la pretensió d'englobar tots els aspectes de l'economia de l'empresa.

Per tant, pensem que hi ha d' haver un contacte estret de l'àrea d'organització amb les àrees funcionals: economia financera i comptabilitat, i comercialització i investigació de mercats sense perjudici de l'autonomia científica i acadèmica d'aquestes.

AVALUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

El curs d'organització i Administració I serà avaluat mitjançant un examen final al juny i un altre al setembre (per a l'estudiantat que hagi suspès o no s'hagi presentat al mes de juny). La nota que permet superar l'examen és cinc o més punts sobre deu.

A l'examen només es podrà portar el bolígraf i la calculadora.

PROGRAMA

PRIMERA PART: FONAMENTS D'ECONOMIA DE L'EMPRESA

1. L'EMPRESA COM A REALITAT: INTRODUCCIÓ CONCEPTUAL

- 1.1 L'EMPRESA COM A REALITAT: ORIENTACIONS CONCEPTUALS
- 1.2 L'EMPRESA I LA SEVA EVOLUCIÓ COM A ÒRGAN DEL SISTEMA ECONÒMIC
- 1.3 FUNCIONS DE L'EMPRESA EN L'ECONOMIA DE MERCAT
- 1.4 ELS ELEMENTS DE L'EMPRESA

2. CONCEPTE D'EMPRESA

- 2.1 DIMENSIONS CONCEPTUALS DE L'EMPRESA
- 2.2 L'EMPRESA COM A SISTEMA: ANÀLISI DELS SISTEMES EMPRESARIALS
- 2.3 CONCEPTE D'EMPRESA COM A ORGANITZACIÓ

3. L'EMPRESA I EL SISTEMA ECONÒMIC

- 3.1 L'EMPRESA COM A REALITAT SOCIOECONÒMICA
- 3.2 FUNCIONS DE L'EMPRESA
- 3.3 LIMITACIONS AL FUNCIONAMENT DE L'EMPRESA
- 3.4 EL PAPER DEL BENEFICI

4. L'EMPRESA I L'EMPRESARI

- 4.1 LA CONCEPCIÓ CLÀSSICA DE L'EMPRESARI
- 4.2 LA FIGURA DE L'EMPRESARI EN L'ACTUALITAT
- 4.3 L'EMPRESARI I L'HORITZÓ ECONÒMIC
- 4.4 PRODUCCIÓ, MERCAT, INNOVACIÓ, LIDERATGE I ACTITUD ESTRATÈGICA

5. L'ECONOMIA DE L'EMPRESA COM A CIÈNCIA

- 5.1 L'ECONOMIA DE L'EMPRESA COM A BRANCA DEL SABER
- 5.2 EL CONTINGUT DE L'ECONOMIA DE L'EMPRESA
- 5.3 LA FORMACIÓ HISTÒRICA DE L'ECONOMIA DE L'EMPRESA
- 5.4 L'ECONOMIA DE L'EMPRESA I ELS SEUS MÈTODES

SEGONA PART: L'EMPRESA I EL SEU ENTORN ECONÒMIC

6. L'EMPRESA I L'ENTORN

- 6.1 CONCEPTE I NATURALESA DE L'ENTORN
- 6.2 FACTORS D'ENTORN I LA SEVA INFLUÈNCIA EN L'EMPRESA
- 6.3 TECNOLOGIA I ECOLOGIA
- 6.4 LA RESPOSTA DE L'EMPRESA: LA DIRECCIÓ ESTRATÈGICA
- 6.5 RESPONSABILITAT SOCIAL DE L'EMPRESA

7. LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA

- 7.1 CONCEPTE DE COMPETITIVITAT
- 7.2 ANÀLISI DE LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA
- 7.3 MESURA DE LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA

8. L'EMPRESA I LA INFORMACIÓ ECONÒMICA

- 8.1 CONCEPTE I CLASSES D'INFORMACIÓ ECONÒMICA
- 8.2 EL SISTEMA D'INFORMACIÓ DE L'EMPRESA
- 8.3 LA INFORMACIÓ DE L'ENTORN: INCERTESA I RISC
- 8.4 LA INFORMACIÓ FINANCERA: ELS COMPTES ANUALS
- 8.5 LA INFORMACIÓ SOCIAL: EL BALANÇ O INFORME SOCIAL

TERCERA PART: PRODUCCIÓ I MERCAT

9. OFERTA, DEMANDA I PREU EN EL MERCAT

- 9.1 COMPORTAMENT DEL CONSUMIDOR I DEMANDA
- 9.2 DETERMINANTS DE LA DEMANDA I CORBA DE DEMANDA
- 9.3 MESURES DE RESPOSTA DE LA DEMANDA: ELASTICITAT DE LA DEMANDA
- 9.4 LA CORBA D'OFERTA. ELASTICITAT DE L'OFERTA
- 9.5 FORMACIÓ DEL PREU EN EL MERCAT

10. L'EMPRESA COM A UNITAT DE PRODUCCIÓ

- 10.1 LA PRODUCCIÓ COM A ACTIVITAT: SENTIT TÈCNIC I SENTIT ECONÒMIC
- 10.2 ELS FACTORS DE LA PRODUCCIÓ
- 10.3 LA UNITAT DE PRODUCCIÓ: L'EXPLOTACIÓ I L'EMPRESA

11. TEORIA DE LA UNITAT DE PRODUCCIÓ

- 11.1 LA FUNCIÓ DE PRODUCCIÓ
- 11.2 LA SUSTITUIBILITAT I COMPLEMENTARIETAT DELS FACTORS. PRODUCTIVITAT MITJANA I MARGINAL
- 11.3 PRODUCTIVITAT I COSTOS
- 11.4 PREUS, COSTOS I DETERMINACIÓ DEL VOLUM D'OFERTA
- 11.5 ADAPTACIÓ DE L'EMPRESA A LLARG TERMINI

QUARTA PART: LES CONFIGURACIONS ESTRUCTURALS

12. ESTRUCTURES DE MERCAT I COMPETÈNCIA

- 12.1 INTRODUCCIÓ ALS TIPUS DE COMPETÈNCIA
- 12.2 LA COMPETÈNCIA PERFECTA
- 12.3 LA COMPETÈNCIA IMPERFECTA
  - 12.3.1 LA COMPETÈNCIA MONOPOLÍSTICA
  - 12.3.2 L'OLIGOPOLI
  - 12.3.3 EL DUOPOLI
- 12.4 EL MONOPOLI I EL MONOPSONI

13. FORMES I CLASSES D'EMPRESES

- 13.1 LES FORMES EMPRESARIALS
- 13.2 LA CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS ECONÒMICS
- 13.3 CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS JURÍDICS
- 13.4 CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS ORGANITZATIUS

14. ESTRUCTURA DE PROPIETAT DE L'EMPRESA

- 14.1 SEPARACIÓ DE PROPIETAT I CONTROL
- 14.2 CONCEPTE D'ESTRUCTURA DE PROPIETAT: GRUPS DE PROPIETAT
- 14.3 CLASSES PRINCIPALS DE CONTROL DE L'EMPRESA
- 14.4 L'ESTRUCTURA DE GRUP EMPRESARIAL

15. VOLUM, CONCENTRACIÓ I CREIXEMENT DE L'EMPRESA

- 15.1 LA IMPORTÀNCIA DEL VOLUM DE L'EMPRESA: FACTORS EXPLICATIUS
- 15.2 LA MESURA DEL VOLUM DE L'EMPRESA
- 15.3 ENFOCAMENTS TEÒRICS SOBRE L'EXISTÈNCIA D'UNA DIMENSIÓ ÒPTIMA DE L'EMPRESA
- 15.4 CONCENTRACIÓ ECONÒMICA: CONCEPTE I MESURES DEL GRAU DE CONCENTRACIÓ
- 15.5 MODALITATS DE CONCENTRACIÓ:
  - 15.5.1 HORITZONTAL
  - 15.5.2 VERTICAL
  - 15.5.3 CONGLOMERAT
- 15.6 CONCEPTE, FORMES I MODALITATS DE CREIXEMENT DE L'EMPRESA
- 15.7 CREIXEMENT I COMPETITIVITAT

16. L'ESTRATÈGIA DE L'EMPRESA

- 16.1 LA NECESITAT D'UNA ACTITUD ESTRATÈGICA. EL CONCEPTE D'ESTRATÈGIA
- 16.2 ELS ELEMENTS DE L'ESTRATÈGIA EMPRESARIAL
- 16.3 ELS NIVELLS DE L'ESTRATÈGIA
- 16.4 TIPUS D'ESTRATÈGIA

17. EL PROCÉS DE FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE L'EMPRESA

- 17.1 INTRODUCCIÓ
- 17.2 EL PROCÉS DE FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA
- 17.3 EL DIAGNÒSTIC ESTRATÈGIC
- 17.4 ELEMENTS D'ANÀLISI PER A LA FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA

18. LES ALIANCES ESTRATÈGIQUES

- 18.1 DEFINICIÓ DE L'ESTRATÈGIA D'ALIANÇA O COOPERACIÓ ENTRE EMPRESES
- 18.2 MOTIUS ESPECÍFICS PER A ESTABLIR UNA ESTRATÈGIA DE COOPERACIÓ
- 18.3 AVANTATGES I INCONVENIENTS MÉS DESTACABLES DE COOPERACIÓ
- 18.4 TIPUS D'ALIANÇA

CINQUENA PART: FUNCIONAMENT DE L'EMPRESA

19. EL SISTEMA DE DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

- 19.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE DIRECCIÓ
- 19.2 MISSIÓ, OBJECTIUS I FITES DE L'EMPRESA
- 19.3 EL PROCÉS DE DIRECCIÓ DE L'EMPRESA
- 19.4 EFICIÈNCIA DIRECTIVA I DIRECCIÓ PER A OBJECTIUS

20. INTRODUCCIÓ A LES DECISIONS EMPRESARIALS

- 20.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE DECISIÓ
- 20.2 CLASSES DE SITUACIONS DE DECISIÓ. ENFOCAMENTS DE DECISIÓ
- 20.3 CRITERIS BÀSICS DE DECISIÓ EN SITUACIONS DE PREVISIÓ PERFECTA I DE RISC
- 20.4 CRITERIS BÀSICS DE DECISIÓ EN SITUACIONS D'INCERTESA I DE COMPETÈNCIA
- 20.5 LES REGLES DE DECISIÓ EN LA PRÀCTICA

21. EL SISTEMA HUMÀ DE L'EMPRESA

- 21.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA HUMÀ
- 21.2 EL COMPORTAMENT HUMÀ
- 21.3 LA MOTIVACIÓ
- 21.4 DIRECCIÓ I POLÍTICA DE PERSONAL

22. EL SISTEMA CULTURAL I EL SISTEMA POLÍTIC DE L'EMPRESA: CULTURA I PODER

- 22.1 CONCEPTE DE CULTURA ORGANITZATIVA
- 22.2 ESTRUCTURA I FUNCIÓ DEL SISTEMA CULTURAL DE L'EMPRESA
- 22.3 CONCEPTE DE PODER I LES SEVES CLASSES
- 22.4 ESTRUCTURA I FUNCIÓ DEL SISTEMA POLÍTIC DE L'EMPRESA

SISENA PART: INTRODUCCIÓ A LES ÀREES FUNCIONALS DE L'EMPRESA

23. EL SISTEMA TÈCNIC DE L'EMPRESA: ANÀLISI FUNCIONAL I LA INVERSIÓ EN L'EMPRESA

- 23.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA TÈCNIC
- 23.2 FUNCIONS DEL CICLE DE CAPITAL I DEL CICLE D'EXPLOTACIÓ
- 23.3 CONCEPTE D'INVERSIÓ I LES SEVES CLASSES
- 23.4 ANÀLISI TEMPORAL DE PROJECTES D'INVERSIÓ: CRITERIS BÀSICS DE SELECCIÓ

24. INTRODUCCIÓ AL SISTEMA DE FINANÇAMENT DE L'EMPRESA

- 24.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE FINANÇAMENT
- 24.2 LES FONTS DE FINANÇAMENT DE L'EMPRESA
- 24.3 EL FINANÇAMENT INTERN DE L'EMPRESA
- 24.4 COST DE CAPITAL I RISCS FINANCERS

25. INTRODUCCIÓ AL SISTEMA DE PRODUCCIÓ DE L'EMPRESA

- 25.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE PRODUCCIÓ: DIRECCIÓ D'OPERACIONS
- 25.2 CLASSES DE SISTEMES DE PRODUCCIÓ
- 25.3 MODELS I TÈCNiques BÀSIQUES DE PLANIFICACIÓ DE LA PRODUCCIÓ
- 25.4 SISTEMES DE FABRICACIÓ I MANUTENCIÓ
- 25.5 GESTIÓ DE COMPRES I D'INVENTARIS
- 25.6 GESTIÓ I CONTROL DE QUALITAT: QUALITAT TOTAL

26. INTRODUCCIÓ AL SISTEMA DE COMERCIALIZACIÓ DE L'EMPRESA

- 26.1 CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE COMERCIALIZACIÓ: DIRECCIÓ DE MÀRQUETING
- 26.2 LA INVESTIGACIÓ DE MERCAT: CRITERIS DE SEGMENTACIÓ
- 26.3 DECISIONS COMERCIALS: EL MÀRQUETING MIX
- 26.4 EL PRODUCTE COM A VARIABLE DE MÀRQUETING
- 26.5 DISTRIBUCIÓ I FUNCIÓ DE VENDES

SETENA PART: PERMANÈNCIA I DESAPARICIÓ DE L'EMPRESA

27. L'EMPRESA I EL FUTUR

- 27.1 TENDÈNCIES EN L'ENTORN DE L'EMPRESA
- 27.2 TENDÈNCIES DEL MERCAT
- 27.3 CANVI EN LA DIRECCIÓ I ADMINISTRACIÓ DE L'EMPRESA
- 27.4 TRANSFORMACIONS DE L'EMPRESA
  - 27.4.1 CREIXEMENT
  - 27.4.2 ADQUISICIÓ
  - 27.4.3 DIVERSIFICACIÓ
  - 27.4.4 FUSIÓ
- 27.5 PRIVATITZACIÓ DE L'EMPRESA PÚBLICA

28. LA VALORACIÓ I L'EXTINCIÓ DE L'EMPRESA

- 28.1 LA VALORACIÓ DE L'EMPRESA
- 28.2 CRITERIS DE VALORACIÓ
- 28.3 COMPLIMENT DE L'OBJECTIU SOCIAL I EXTINCIÓ DE L'ACTIVITAT
- 28.4 L'EMPRESA EN DIFICULTAT: LA SUSPENSIÓ DE PAGAMENTS
- 28.5 LA INVIABILITAT DE L'EMPRESA: LA FALLIDA

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BUENO CAMPOS, E. (1993): Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización. Madrid. Ediciones Pirámide. Segunda edición.

BUENO CAMPOS, E.; CRUZ ROCHE, I.; DURÁN HERRERA, J. O. (1996): Economía de la empresa: análisis de las decisiones empresariales. Madrid. Ediciones Pirámide. Quinceava edición.

CLAVER CORTES, E.; LLOPIS TAVERNER, J.; LLORET LUNARES, M.; MOLINA MANCHÓN, H. (1996): Manual de administración de empresas. Madrid. Editorial Cívitas. Tercera Edición.

DIEZ DE CASTRO, E.; GALÁN, J.L. y MARTÍN, E. (1995): Introducción a la Economía de la Empresa. Madrid. Editorial Pirámide. Primera edición.

TARRAGÓ SABATÉ, F. (1986): Fundamentos de economía de la empresa. Barcelona. Hispano Europea. Sexta edición.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

AGUIRRE A.; CASTILLO, A. M^a y TOUS, D. (1991): Administración de Empresas. Málaga. Ediciones EDINFORD.

ARRUÑADA, B. (1990): La Economía de la Empresa: un enfoque contractual. Barcelona. Editorial Ariel. Primera edición.

BUENO CAMPOS, E. (1996): Dirección estratégica de la empresa. Metodología, técnicas y casos. Madrid. Ediciones Pirámide. Quinta edición.

FERNÁNDEZ PIRLA, J.M. (1981): Economía y gestión de la empresa. Madrid. Editorial I.C.E. Novena edición.

GARCÍA, J.; CASANUEVA, C.; GANAZA, J. D.; SÁNCHEZ, R.; y ALONSO, M.A. (1998): Casos prácticos de economía de la empresa. Madrid. Ediciones Pirámide. Primera edición.

GARCÍA ECHEVARRÍA, S. (1975): Introducción a la Economía de la Empresa. Madrid. Tomo I. Editorial I.C.E.

GIL ESTALLO, MA; GINER DE LA FUENTE, F.; MONZÓN GRAUPERA, J. y CELMA BENAIGES, M. D. (1996): Como crear y hacer funcionar una empresa. Casos prácticos. Madrid. Editorial E.S.I.C. Tercera edición.

GIL ESTALLO, M.A.; GINER DE LA FUENTE, F. (1997): Como crear y hacer funcionar una empresa. Conceptos e instrumentos. Madrid. Editorial E.S.I.C. Cuarta edición.

KOONTZ, H. y WEIHRICH, H. (1990): Administración. México. Editorial McGraw-Hill. Décima edición. Caps. 6 y 8.

MENGUZZATO, M. y RENAU, J.J, (1995): La dirección estratégica de la empresa. Un enfoque innovador del management. Barcelona. Editorial Ariel. Segunda reimpresión.

NAVAS LÓPEZ, J.E. y GUERRAS MARTÍN, L A. (1996): La dirección estratégica de la empresa. Teoría y aplicaciones. Madrid. Editorial Civitas. Colección empresa. Primera edición.

PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1996): Economía de la Empresa (Introducción). Madrid. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces. Quinta edición.

PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1996): Economía de la Empresa Aplicada. Madrid. Editorial Pirámide. Quinta edición.

PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1998): Prácticas de administración de empresas. Madrid. Editorial Pirámide. Primera edición.

SERRA RAMONEDA, A. (1986): Sistema económico y empresa. Barcelona. Editorial Ariel.

SUÁREZ SUÁREZ, A. S. (1992): Diccionario de economía y administración de empresas. Madrid. Editorial McGraw-Hill. Segunda edición.

SUÁREZ SUÁREZ, A. S.(1992): Curso de introducción a la economía de la empresa. Madrid. Editorial Pirámide. Quinta edición.

TARRAGÓ SABATÉ, F. (1992): Elements bàsics d'economia de l'Empresa. Economía i Empresa. Vic. Editorial Eumo. Nº 3. Primera edición.